

[Frode Jakobsen.]

tuelle særstandpunkter forelagt forsvarsministeren fast.

Også på et andet punkt har der været udtrykt ængstelse ved den stærke stilling, som forsvarschefen får. Det drejer sig om hans ansættelse på 3 år. For udvalgets flertal har det hele tiden været indlysende, at tanken med at nævne et vist æremål ikke kan være at give forsvarschefen en ekstra sikkerhed for sin stilling, snarere det modsatte, at man har fundet det formålstjenligt hvert tredje år at tage besættelsen af en så afgørende post op til revision. Ikke des mindre har den tanke kunnet opstå, at bestemmelsen skulle kunne fortolkes, som om forsvarschefen var uafsættelig indenfor en periode af 3 år. Udvalget har fundet det nyttigt gennem betænkningen at ramme en pæl gennem en sådan ide, for selvfølgelig gælder de sædvanlige tjenestemandregler også for forsvarschefen. En forsvarschef, der ikke loyalt følger de instrukser, der gives ham, kan naturligvis til enhver tid som enhver anden tjenestemand afsættes eller suspenderes.

En forståelig bekymring for, at et værn gennem en nyordning skulle komme til at dominere de øvrige, har også vist sig på et andet punkt udover det, jeg har omtalt under § 6. Man har spurgt, om forsvarstabens chef kan udgå fra det samme værn som forsvarschefen; det ville jo give 3 mand fra samme værn blandt forsvarsstyrelsens 5 personer. Som det fra officersside er blevet sagt overfor udvalget, er idealet ikke at tænke i værn, men samtidig er det et faktum, at danske officerer ikke er kommet helt væk fra en sådan tankegang, og vi må tage hensyn til realiteter, ikke til idealer. Udvalget er derfor enig i, at det i hvert fald til at begynde med, indtil nyordningen har skabt en ny type officerer, ville være uheldigt, om et enkelt værn fik flertal i forsvarsstyrelsen. Udvalget har dog afstået fra at fremsætte ændringsforslag, dels fordi forsvarsministeren er enig i dette synspunkt — og afgørelsen ligger jo i hans hånd —, dels fordi en lovbestemmelse af denne art ville virke for tungt; ved udskiftninger i forsvarsstyrelsen kunne det give vanskeligheder.

Kun et af de stillede ændringsforslag har man ikke kunnet opnå fuldstændig enighed om i udvalget. Det drejer sig om ændringsforslag nr. 3 til § 16. Der er her tale om organisatoriske ændringer, som forsvarsministeren i og for sig rent administrativt kunne foretage uden at spørge rigsdagen, medmindre de da medfører udgifter. Den højtærede forsvarsminister har imidlertid ønsket at drøfte

mere betydningsfulde ændringer med rigsdagen, hvad rigsdagen kun kan være tilfreds med. Spørgsmålet for os har da været, hvilket organ der er det mest egnede. Udvalget med undtagelse af det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard har ment, at det måtte være forsvarskommissionen. Vi har derfor ønsket det ændringsforslag, der er stillet, og er tilfreds med ministerens tilsagn i betænkningen. Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard har imidlertid fundet, at det rette forum for forhandling om de militære institutioners organisatoriske forhold er finansudvalget.

Må jeg her gøre opmærksom på en trykfejl i betænkningen. Det drejer sig om bemærkningerne om hærens bygningstjenesteste. Der skulle to gange stå § 14. Der står § 18.

Under forhandlingen i tinget fremsatte det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard ønsket om, at prismyndighederne skal være repræsenteret i det nye materielnævn, der skal rådgive ved indkøb af materiel. Alle har været enige i dette ønske, og det er imødekommet ved ændringsforslag nr. 4 til § 19.

Endelig er der udtrykt betænkelighed ved den store bemyndigelse til forsvarsministeren, som § 22 betyder. Denne betænkelighed har forsvarsministeren straks være rede til at imødegå. Det er sket ved ændringsforslag nr. 5, der begrænser bemyndigelsen til 1 år.

Udover de nævnte ændringsforslag, der enten er stillet af forsvarsministeren og tiltrådt af udvalget eller omvendt, er der ingen ændringsforslag stillet. Det er lykkedes at samle hele udvalget med undtagelse af det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard om det foreliggende lovforslag, selvom der med hensyn til et vigtigt punkt foreligger en særudtalelse fra det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen.

Det er dog rigtigt her at tilføje, at det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby) har været fraværende ved betænkningens afgivelse.

Overfor den forestilling, at man ikke skal røre ved det danske forsvar, før det er klart i alle detaljer, hvordan dette forsvar skal være, har det alt overvejende flertal i udvalget været enig om, at det tværtimod gælder om at gå i gang med det, man kan gå i gang med. Et sådant afsnit af forsvaret var hjemmeværnet. Jeg skal ikke her optage nogen diskussion om hjemmeværn eller ikke-hjemmeværn — det er ikke stedet —, men overfor påstanden om, at det var en forkludret fremgangsmåde at begynde på et hjemmeværn, før hele forsvarsordningen var klar, vil jeg blot hævde, at jeg, som dog